

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

**VYBRANÉ PROBLÉMY ROVOJA BANKOVÉHO SEKTORA
V TRANSFORMUJÚCICH SA EKONOMIKÁCH**
(úroveň transformácie bankového sektora)

Prof. Ing. Otto Sobek, CSc.

Inštitút menových a finančných štúdií
Bratislava 1999

1. Vymedzenie problematiky

Základné problémy rozvoja bankového sektora v transformujúcich sa ekonomikách sú známe a vo všetkých týchto krajinách rovnaké. Sú to predovšetkým tieto:

1. harmonizácia bankovej legislatívy transformujúcich sa krajín s legislatívou EÚ,
2. privatizácia bánk, ktoré doposiaľ boli v úplnom alebo čiastočnom vlastníctve štátu,
3. reštrukturalizácia bankovej sústavy, ktorá ju urobí konkurencieschopnou po vstupe týchto krajín do EÚ,
4. zlepšenie riadenia bánk a bankového dohľadu.

Možno konštatovať, že napriek úsiliu transformujúcich sa krajín o riešenie uvedených problémov nie sú ani v jednej z nich dosiaľ s konečnou platnosťou vyriešené. V nasledujúcom sa pokúsime o pohľad na najnovší vývoj a aktuálnu situáciu v jednotlivých krajinách.

2. Banková legislatíva

V Českej republike bol zákon o bankách 21/1992 Sb. v priebehu roka 1998 novelizovaný vcelku trikrát. Prvá novela - tzv. malá novela - bola publikovaná v Zbierke zákonov pod číslom 16/1998 a znamenala predovšetkým sprísnenie predpisov o strete záujmov, obmedzenie tzv. kvalifikovanej účasti banky v nebankových právnických osobách a podrobnú úpravu podmienok, za ktorých môžu banky vykonávať obchody s cennými papiermi. Touto novelou bolo tiež zvýšené poistenie vkladov fyzických osôb na maximálne 300 000 Kč.

Najväčšie zmeny bankovej legislatívy zaznamenala tzv. veľká novela bankového zákona, ktorá vstúpila v platnosť od 1.9.1998 (zákon č. 165/1998 Sb.). Veľká novela bankového zákona výrazne zvyšuje právomoc Českej národnej banky voči akcionárom, ktorí nadobudli akcie banky v rozpore so zákonom, zavádza výlučne zaknihovanú podobu akcií bánk, zlepšuje úroveň informovanosti o klientoch a o bankách, rozširuje poistenie vkladov aj na právnické osoby, obsahuje nové ustanovenia o likvidácii bánk a o účasti členov štatutárnych orgánov bánk v orgánoch iných právnických osôb.

Veľmi dôležité je zvýšenie právomoci ČNB vo vzťahu k akcionárom banky. Kým doteraz ČNB prakticky nemala možnosť účinne postupovať voči akcionárom, ktorí nadobudli akcie banky v rozpore so zákonom (teda bez súhlasu ČNB), dáva jej novela zákona možnosť pozastaviť týmto akcionárom niektoré akcionárske práva, a to účasť a hlasovanie na valnom zhromaždení, požiadanie o zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia a podanie návrhu na súd na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia. Rovnaké sankcie je možné uplatniť voči akcionárom, ktorých pôsobenie škodí riadnemu a obozretnému podnikaniu banky, resp. kde takéto pôsobenie možno dôvodne očakávať. (Toto ustanovenie je, pravda,

dost' široké a môže zrejme viesť aj k súdnym sporom medzi akcionármi a ČNB). Akcionár, ktorého sa takéto opatrenie týka, má možnosť požiadať súd o preskúmanie rozhodnutia ČNB. Takáto žiadosť však nemá odkladný účinok.

Aj keď ide o veľmi závažný zásah do práv akcionárov, treba konštatovať, že takýto postup je plne v súlade so znením tzv. Druhej bankovej smernice EÚ (čl. 11, bod 5).

Pokiaľ ide o akcie bánk, stanovuje novela, že každý, kto chce nadobudnúť podiel na banke predstavujúci 10 %, 20 %, 33 % alebo 50 % hlasovacích práv, musí požiadať o predchádzajúci súhlas ČNB.

Novela umožňuje, aby sa banky navzájom prostredníctvom tretej právnickej osoby informovali o bonite a dôveryhodnosti klientov, čo znamená určité oslabenie doterajších striktných predpisov o bankovom tajomstve. Inštitúcia, ktorá bude vystupovať ako informačné centrum, musí byť plne vo vlastníctve bánk a nesmie poskytovať informácie o klientoch mimo bankový sektor. Každý klient bude mať právo oboznámiť sa s informáciami, ktoré sa o ňom v príslušnej databáze vedú.

Novela zákona rozširuje aj informačnú povinnosť samotných bánk, a to jednak voči klientom, jednak voči širšej verejnosti. Banky sú povinné informovať klientov o poistení vkladov, ale aj štvrťročne uverejňovať údaje o zložení akcionárov, o svojej činnosti a o finančných ukazovateľoch určených ČNB. Banka musí na požiadanie predložiť ČNB všetky zmluvy uzavreté s klientami a nesmie uzatvárať zmluvy za zjavne nevýhodných podmienok. Členovia štatutárnych orgánov, ktorí porušujú svoje povinnosti, ktoré pre nich vyplývajú z právnych predpisov alebo zo stanov, budú zodpovedať spoločne a nerozdielne, keď banka nebude schopná plniť svoje splatné záväzky.

Novela zákona nepočíta s ďalšou existenciou bánk založených ako štátne peňažné ústavy. Určuje, že v prípade likvidácie banky návrh na menovanie likvidátora, resp. jeho odvolanie, môže dať iba ČNB. O návrhu na menovanie likvidátora alebo na zrušenie akciovej spoločnosti, ktorej bolo odňaté povolenie pôsobiť ako banka, musí súd rozhodnúť do 24 hod. od podania návrhu. Likvidátorom banky nemôže byť osoba, ktorá mala osobitný vzťah k banke alebo osoba, ktorá bola alebo je audítorom banky alebo sa akýmkoľvek spôsobom na audite podieľala.

Pokiaľ ide o účasť členov štatutárnych orgánov banky v iných orgánoch právnických osôb zmierňujú sa ustanovenia tzv. malej novely, ktoré sa ukázali byť zbytočne prísny. Člen štatutárneho orgánu nesmie byť členom štatutárneho orgánu alebo členom dozornej rady inej právnickej osoby, ktorá je podnikateľom (s výnimkou finančných inštitúcií pod kontrolou banky, právnických osôb, ktoré organizujú dopyt a ponuku cenných papierov a podnikov pomocných bankových služieb). Členom štatutárneho orgánu právnickej osoby podnikateľa nesmie byť ani zamestnanec banky, môže však byť členom jej dozornej rady.

Novela zákona rozširuje poistenie vkladov aj na právnické osoby a zvyšuje absolútny limit na odškodnenie vkladateľov z 300 000 Kč na 400 000 Kč a percentuálny limit na 90 %

vkladu, čím sa česká legislatíva priblížila EÚ (20 000 ECU a 90 % vkladu). Nepoistené ostávajú vklady v cudzej mene.

Novela obsahuje aj niektoré nové nápravné opatrenia. Keď pomer kapitálu k rizikovo váženým aktívam poklesne pod dve tretiny pomeru stanoveného ČNB, môže ČNB banke uložiť, aby navýšila svoje základné imanie. Členovia štatutárneho orgánu alebo dozornej rady sú povinní informovať ČNB okamžite, keď banke hrozí takýto pokles alebo keď jej hrozí platobná neschopnosť. V prípade poklesu pod jednu tretinu stanoveného pomeru musí ČNB banke odňať licenciu. V banke môže byť zavedená nútená správa, keď nedostatky v činnosti banky ohrozujú stabilitu bankového systému a akcionári nepodnikli potrebné kroky na odstránenie týchto nedostatkov. Určuje sa tiež, že bankový dohľad môže žiadať výmenu členov dozornej rady banky.

Súčasne s prijatím veľkej novely bankového zákona bol vyslovený zámer približne na prelome tisícročia prijať nový moderný zákon o bankovníctve, ktorý by bol plne kompatibilný so smernicami EÚ.

Činnosť bánk v Maďarsku upravuje zákon o úverových inštitúciách č. CII/1996, ktorý vstúpil v platnosť od 1.1.1997 a ktorého cieľom bolo priblíženie maďarského zákonodarstva legislatíve EÚ. Tento zákon zvýšil požiadavku minimálneho kapitálu bánk z 1 mld Ft na 2 mld Ft, úverových družstiev z 25 mil Ft na 100 mil Ft a hypotekárnych úverových inštitúcií na 3 mld Ft. Jeden akcionár banky smie vlastniť najviac 15 % kapitálu banky (s výnimkou úverových inštitúcií, poisťovní a investičných spoločností) - predtým 25 %. Bola zavedená všeobecná rezerva proti rizikám vo výške 1,25 % rizikovo vážených aktív, táto rezerva sa musí vytvoriť v priebehu troch rokov. Okrem toho musia úverové inštitúcie vytvoriť všeobecnú rezervu vo výške 10 % svojich ziskov po zdanení.

V Poľsku bol nový bankový zákon prijatý v auguste 1997. Podľa tohto zákona musí základný kapitál banky dosiahnuť aspoň 5 mil ECU vložených v zlotých. Nadobudnutie viac ako 10 % akcií banky je možné len so súhlasom Komisie pre dohľad nad bankami (KNB), tak isto je potrebný súhlas na predaj viac ako 10 % akcií. Banky môžu nadobúdať účasti v iných ako bankových inštitúciách najviac do výšky 15 % vlastného kapitálu a poskytovať úver jednému alebo viacerým vzájomne previazaným subjektom najviac do 25 % vlastného kapitálu banky. Osobám s osobitným vzťahom k banke možno poskytovať úvery najviac do výšky 10 % základného kapitálu banky (v družstevných bankách 25 %).

Činnosť bánk v Slovinsku upravoval zákon o bankách a sporiteľniach z roku 1991, ktorý mal byť v roku 1998 nahradený novým zákonom, čo sa však dosiaľ nezrealizovalo. Účelom nového zákona je najmä odstrániť doterajšiu prísnu reglementáciu vstupu zahraničných bánk do Slovinska. Podľa predchádzajúceho zákona môžu mať zahraničné banky v Slovinsku iba dcérske spoločnosti a nie pobočky, čo je vo výraznom rozpore s legislatívou EÚ. Podľa nového bankového zákona budú banky povinné informovať bankový

dohľad o zvýšení alebo znížení kapitálu o 25 % a viac, o nadobudnutí viac ako 5 % hlasovacích práv a o významných zmenách v štruktúre akcionárov.

3. Privatizácia bánk

Všetky skúmané štáty sa verbálne hlásia k urýchlenej privatizácii bánk, ktoré doposiaľ boli alebo ešte sú vo vlastníctve štátu. Rýchlosť postupu a zvolené metódy sú pritom dosť rozdielne.

V Českej republike sa dosiahli pri privatizácii bánk iba malé výsledky. Trh ovládajú 4 veľké banky, z ktorých 3 sú ovládané štátom (Komerční banka - 48,7 %, Česká spořitelna - 45 % a ČSOB - 65,7 %). Štátny podiel vo štvrtej veľkobanke IPB bol v marci 1998 predaný japonskej spoločnosti. Agrobanka, predtým najväčšia súkromná banka, neskôr pod nútenou správou, bola predaná americkej investičnej spoločnosti. Súčasná česká vláda vyslovila zámer privatizovať zvyšné tri veľkobanky do roku 2000. Momentálne prebieha užší výber záujemcov o privatizáciu ČSOB.

Maďarsko pokročilo v procese privatizácie najďalej. Podiel štátu na akciovom kapitáli v bankovom sektore poklesol v polovici roku 1998 po viacerých privatizáciách na 20 %. Zo 6 najväčších bankových inštitúcií je už 5 privatizovaných (väčšina v roku 1995) a iba v Kereskedelmi és Hitelbank (K + H) si štát zachoval podiel 29 %. Privatizácia tohto podielu bola odložená pre zlé podmienky na trhu a iné priority súčasnej maďarskej vlády. Vo všetkých sprivatizovaných bankách majú zahraniční akcionári významné zastúpenie - v niektorých prípadoch je ich vplyv rozhodujúci, napr. v prípade Maďarskej banky pre zahraničný obchod (Magyar Külkereskedelmi Bank - MKB).

Proces privatizácie však nebol jednosmerný. Keď sa Postabanka, jedna z najväčších bánk, dostala do likviditných problémov, navýšil štát základné imanie tak, že sa podiel štátu zvýšil na 50 %.

Podstatne pomalšie postupuje proces privatizácie bánk v Poľsku. Jednou z najväčších privatizačných akcií bol predaj 85 % účastín Banku Handlowego a 70 % akcií PKB Varšava v roku 1997. Štát naďalej vlastní výraznú časť akcií v niektorých veľkých bankách - Bank Przemyslowo-Handlowy (BPH), PKO-BP (sporiteľňa) a BGZ (poľnohospodárska banka). Podľa zámerov štátu majú tieto banky byť privatizované až po ozdravení a navýšení základného kapitálu. To sa týka najmä PKO-BP a BGZ. 40 %-ný štátny podiel v BPH by sa mal predať v dohľadnej dobe.

V Slovinsku z troch najväčších bánk sú dve vo väčšinovom štátnom vlastníctve. Banky vo vlastníctve štátu celkovo ovládajú asi 40 % aktív. Zatiaľ neexistujú konkrétne plány na privatizáciu týchto bánk.

Priebeh procesu privatizácie v jednotlivých krajinách znázorňuje tabuľka o podiele bánk vo vlastníctve štátu na celkových aktívach bankového sektora (stav koncom roku):

Tab. č. 1

	1994	1995	1996	1997
Česká republika	-	71,7	68,9	65,6
Maďarsko	62,0	52,0	16,3	12,0
Poľsko	72,3	67,8	62,9	47,5
Slovinsko	39,8	41,7	40,7	10,1
Slovensko	66,9	61,2	54,2	48,7

OECD; ČNB; 1998

Prehľad súčasnej situácie ukazuje, že reálna privatizácia bánk transformujúcich sa krajín je možná iba vstupom zahraničného kapitálu. Najďalej tento proces pokročil v Maďarsku, kde 61 % bankového trhu kontrolujú banky s významnou zahraničnou kapitálovou účasťou. V ČR dosiahol podiel zahraničného kapitálu na celkovom upísanom základnom imaní k 31.12.1997 29,5 %, v SR k 31.12.1998 36,2 %. Poľská vláda stimuluje vstup západných bánk s cieľom zabezpečiť strategickým zahraničným investorom 20-40 % kapitálový podiel na privatizovaných a reštrukturalizovaných poľských bankách.

4. Reštrukturalizácia bánk

Vážnym problémom všetkých skúmaných krajín je reštrukturalizácia bánk ako základná podmienka ich prispôsobenia sa konkurencii na širšom európskom trhu, čo si vyžaduje predovšetkým vyčistenie bankového úverového portfólia. Dosiahnuté výsledky sú v jednotlivých štátoch rozdielne. Pohľad na vývoj problémových (klasifikovaných) úverov, ako jedného z najdôležitejších kvalitatívnych ukazovateľov bankovníctva v jednotlivých krajinách, podáva nasledujúca tabuľka podľa údajov OECD (% z celkových úverov):

Tab. č. 2

	1994	1995	1996	1997
Česká republika	34,0	33,3	30,0	28,8
Maďarsko	17,6	10,3	7,2	3,6
Poľsko	28,7	20,9	13,2	10,4
Slovinsko	22,0	13,2	14,3	12,3
Slovensko	30,3	41,3	31,8	33,4

Nie je nám možné posúdiť realnosť uvedených údajov. Ak sú pravdivé, svedčia o tom, že vo všetkých sledovaných krajinách okrem Slovenska od roku 1994 poklesol podiel zlých úverov - najvýraznejšie v Maďarsku, kde v súčasnosti dosahuje úroveň obvyklú vo vyspelých

krajinách¹. Najvyšší je podiel týchto úverov v Českej republike a na Slovensku, ktoré pri ich riešení významnejšie nepokročili.

V tejto súvislosti sa odborná literatúra pokúša o hodnotenie postupu najmä tých krajín, v ktorých reštrukturalizácia bola najúspešnejšia.

Zaujímavé sú skúsenosti z Maďarska. Pre prvé obdobie 1991 - 1994 bolo charakteristické posilnenie štátnej účasti v obchodných bankách. Celkove štát vložil do obchodných bánk až 9 % HDP roku 1993, čo sa niekedy označuje ako renacionalizácia bánk. Súčasne dostala Agentúra pre štátny majetok (obdoba nášho FNM) právo odkupovať od bánk zlé úvery, ak sa nepodarilo dosiahnuť dohodu medzi bankami a podnikmi. Podľa hodnotenia MMF bránila niekoľkonásobná a nákladná rekapitalizácia bánk zlepšeniu kontroly a regulácie a bezprostrednému prenosu reštrukturalizácie bánk na úverované podniky. Veľmi pozitívne sa naopak prejavil vstup zahraničného kapitálu do maďarských bánk, ktorý viedol k výraznému zlepšeniu ich riadenia.

Na rozdiel od Maďarska boli poľské veľkobanky rekapitalizované len vtedy, keď vypracovali plán reštrukturalizácie dlhov, ktorý bol akceptovaný ministerstvom financií. Podľa týchto plánov museli banky vypracovať plán likvidácie dlhu s každým dlžníkom, čo viedlo k tomu, že do roku 1994 57 % zlých úverov sa splatilo úplne alebo sčasti. V odbornej literatúre sa hodnotí poľský postup ako efektívny a pre štátny rozpočet pomerne málo nákladný práve preto, že sa spojila reštrukturalizácia bánk s reštrukturalizáciou podnikov.

Štrukturálne problémy bankovej sústavy transformujúcich sa krajín sa však neobmedzujú len na zlú štruktúru bankového portfólia. Tieto banky svojím rozsahom ani zďaleka nie sú schopné konkurovať so silnejšími zahraničnými bankami. V ekonomických diskusiách sa preto vždy znova a znova objavuje myšlienka vytvorenia veľkých a konkurencieschopnejších bánk fúziou existujúcich bánk. Je zaujímavé, že napriek tomu, že takéto diskusie vo všetkých sledovaných krajinách prebiehajú, nikde k významnejšej fúzii bánk nedošlo, najmä preto, že fúzie dvoch slabších bánk nedávajú záruku vytvorenia jednej silnej banky. Je pravdepodobné, že cestu zvýšenia konkurencieschopnosti stredo európskych bánk treba hľadať skôr v príklone týchto bánk k niektorej silnej zahraničnej banke.

Prehľad o postavení najväčších bánk transformujúcich sa krajín obsahuje príloha č.1.

5. Riadenie bánk a bankový dohľad

V západnej ekonomickej literatúre sa v poslednom čase venuje značná pozornosť tzv. corporate governance. Ide o vzájomné vzťahy, ktoré vznikajú pri riadení korporácie medzi korporáciou a okolitým svetom (nejde teda o problematiku riadenia vo vnútri korporácie). V

¹ Ročná správa Maďarskej národnej banky za rok 1997 uvádza pre rok 1996 5,4 % a pre rok 1997 3,0 % klasifikovaných úverov.

oblasti bankovníctva ide predovšetkým o vzťahy medzi obchodnými bankami na jednej strane, centrálnou bankou, inými štátnymi orgánmi a podnikovou sférou na strane druhej.

Význam tejto problematiky vyzdvihuje aj Komisia EÚ, ktorá vo svojej správe z roku 1997 označuje bankovníctvo a jeho väzby s podnikovým sektorom, čiže “corporate governance” v bankovníctve za hlavnú reformnú prioritu.

Vzťah medzi obchodnými bankami a centrálnou bankou je v súčasnosti vo všetkých skúmaných štátoch konformný s legislatívou EÚ, najmä s tzv. treťou bankovou smernicou z roku 1995, ktorá sa venuje predovšetkým tzv. obozretnému podnikaniu. Väčšia rôznorodosť panuje v oblasti bankového dohľadu, ktorú legislatíva EÚ direktívne neupravuje. Spočiatku prevládala tendencia zveriť bankový dohľad centrálnej banke a tento stav zotráva v Českej republike, v Slovinsku a a doposiaľ aj na Slovensku. Maďarsko vytvorilo nezávislý samostatný orgán so značnými kompetenciami - Dohľad nad bankovým a kapitálovým trhom. Obdobne sa aj v Poľsku vytvorila Komisia pre dohľad nad bankami ako spoločný orgán centrálnej banky a ministerstva financií. Výkonným orgánom tejto komisie je Generálny inšpektorát bankového dohľadu, osobitná organizačná jednotka v rámci Národnej banky Poľska. Aj na Slovensku predpokladá program vlády vytvorenie spoločnej inštitúcie pre dohľad nad bankami, sporiteľňami, subjektami kolektívneho investovania, poisťovníctva a obchodmi s cennými papiermi.

Nejednotne sú tiež upravené právomoci bankového dohľadu, ktoré sa v mnohých prípadoch ukázali nepostačujúcimi na zabezpečenie účinnej nápravy situácie v kontrolovaných bankách. Preto možno vo všetkých krajinách v súčasnosti badať snahu o posilnenie právomoci bankového dohľadu.

Vzťahy medzi obchodnými bankami a podnikovým sektorom sú dvojsmerné: na jednej strane sú obchodné banky závislé od svojich akcionárov, ktorí určujú zameranie ich politiky a týmito akcionármi môžu byť aj subjekty podnikovej sféry. Na druhej strane vznikajú veľmi rôznorodé prepojenia medzi obchodnými bankami ako veriteľmi alebo vlastníkmi subjektov podnikovej sféry.

Problematiku vlastníctva bánk legislatíva EÚ direktívne nerieši a prenecháva jej riešenie národnej legislatíve. Neprekvapuje preto, že ani legislatíva transformujúcich sa krajín nie je jednotná. Najprísnejšie je otázka vlastníctva banky riešená v zákonodarstve Maďarska, ktoré vylučuje, aby ktokoľvek okrem iných úverových inštitúcií, poisťovní alebo investičných spoločností vlastnil viac ako 15 % akcií banky a najbenevolentnejšie v Slovinsku, kde stačí informovať Banku Slovinska o významných zmenách v štruktúre akcionárov.

Dôležitým problémom corporate governance je otázka, či a v akom rozsahu obchodné banky majú mať možnosť sa angažovať v nebankových inštitúciách, a to či už priamou účasťou alebo poskytovaním úverov. Tu je kľúčovou otázkou, či banková sústava transformujúcich sa krajín by sa mala rozhodnúť pre nemecko-japonský model, podľa ktorého banky sú významnými vlastníkmi nebankových inštitúcií, alebo pre angloamerický model,

kde sa banky obmedzujú predovšetkým na úverovú činnosť (univerzálne versus špecializované bankovníctvo).

Túto otázku nerieši legislatíva EÚ zásadne, ale iba tým, že stanovuje určité kvantitatívne obmedzenia, tak pre bankové účasti, ako aj pre poskytovanie úverov. Tieto ustanovenia boli takmer doslovne prevzaté do legislatívy transformujúcich sa krajín. Banky týchto krajín sa pritom vyvíjajú v podstate smerom k nemecko-japonskému typu univerzálnych bánk. (Kapitalizácia nesplatených úverov, ktorá v súčasnosti v mnohých z týchto krajín prebieha, bude tento trend nesporne podporovať).

Iným problémom "corporate governance" je postavenie členov riadiacich orgánov samotných bánk a spôsob ich menovania. Legislatíva EÚ je v tejto otázke pomerne liberálna a obmedzuje sa na to, že činnosť banky musí byť riadená aspoň dvoma osobami. Väčšina transformujúcich sa krajín toto ustanovenie rozvádza podrobnejšie a vymedzuje tiež okruh tzv. osôb s osobitným vzťahom k banke, pre ktorých platia určité obmedzenia obchodov (najrigoróznejšia je úprava v Maďarsku, ktorá zakazuje akékoľvek obchody s týmito osobami).

* * *

Skutočnosti uvedené v tomto materiáli umožňujú niekoľko záverečných poznámok:

- Napriek totožnosti problémov v bankovníctve transformujúcich sa krajín nie sú zvolené cesty ich riešenia a pritom dosiahnuté výsledky rovnaké.
- Vo všetkých krajinách sa v uplynulých rokoch uskutočnili zmeny v bankovej legislatíve, zamerané na jej postupné približovanie k legislatíve EÚ.
- Najpriaznivejšie sa javí situácia v Maďarsku, a to tak z hľadiska privatizácie bánk, ako aj reštrukturalizácie ich portfólia, a to napriek tomu, že Maďarsko naštartovalo tento proces masívnym vkladom prostriedkov štátu do bankového sektora.
- Proces reštrukturalizácie bankového sektora v Poľsku sa hodnotí ako finančne najmenej nákladný. Dosiahnuté výsledky sú však menej priaznivé ako v Maďarsku.
- V ČR a SR sa pri riešení existujúcich problémov bankového sektora výraznejšie nepokročilo.
- Skúsenosti všetkých skúmaných krajín potvrdzujú, že rozhodujúci obrat v transformácii možno dosiahnuť iba vstupom zahraničného kapitálu do bankového sektora.

Pozícia najväčších bánk Strednej a Východnej Európy

Umiestnenie na trhu			Základný kapitál (mil USD)	Aktíva (mil USD)	Pora- die	Kapitál/Aktíva %
domácom	medzinár.*					
1. Bulharsko						
1	794	Bulbank (12/97)	235	1 505	1	5,94
2. Chorvátsko						
1	658	Zagrebačka Banka (12/97)	330	3 669	1	8,99
2	718	Privedna Banka Zagreb (12/97)	287	2 579	2	11,14
3. Česká republika						
1	289	Komerční banka (12/97)	970	13 573	1	7,15
2	430	Česká spořitelna (12/97)	631	11 145	2	5,66
3	557	Českoslov. obch. banka (12/97)	437	6 681	4	6,54
4	830	Investiční a pošt. banka (12/97)	221	7 455	3	2,96
4. Maďarsko						
1	675	OTP banka	317	7 058	1	4,49
2	977	Budapest banka	162	1 384	3	11,69
3	978	Kereskedelmi és Hitelbank	161	2 237	2	7,21
5. Poľsko						
1	317	Bank Pekao (12/97)	900	14 188	1	6,34
2	388	Bank handlowy (12/97)	718	4 711	3	15,25
3	443	Bank gospodarki żywnościowej (12/97)	609	4 183	4	14,56
4	510	Powszechna kasa oszczędności (12/97)	503	13 307	2	3,78
5	712	BIG Bank Gdański (12/97)	293	2 435	7	12,03
6	767	Powszechny Bank Kredytowy (12/97)	258	3 215	5	8,01
7	787	Bank Przemysłowo- Handlowy (12/97)	238	2 968	6	8,81
8	875	Bank Rozwoju Eksportu (12/97)	201	1 750	8	11,47
6. Romania						
1	647	Banka Comerciala Romana (12/97)	338	2 249	1	15,03

pokračovanie tab. č. 1

7. Rusko						
1	134	Sberbank (1/98)	2 752	29 764	1	9,25
2	279	Vneštorgbank (12/97)	1 023	3 126	6	32,76
3	346	United Export Import Bank	826	3 779	4	21,86
4	536	SBS Agro	466	5 201	2	8,89
5	670	In.Company for Fin. and Inv. (12/97)	320	1 299	9	24,67
6	683	Rossijskij Kredit Bank (12/97)	314	2 135	7	14,71
7	697	Bank Menatep (1/98)	305	3 433	5	8,88
8	720	Tokobanka (12/97)	287	1 219	10	23,52
9	761	InkomBank (12/97)	261	5 102	3	5,12
10	852	Bank Imperial (12/96)	210	1 110	12	18,90
11	919	Mosbusinessbank (12/96)	183	1 509	8	12,13
12	993	Promstroibank (1/98)	155	1 196	11	12,99
8. Srbsko						
1	627	Beogradska banka (12/97)	358	7 088	1	13,0
2	814	Jugobanka DD Beograd (12/97)	228	3 731	2	8,8
9. SR						
1	650	VÚB (12/97)	337	4 458	2	7,56
2	912	Slovenská sporiteľňa (12/97)	186	4 883	1	3,82
10. Slovinsko						
1	823	Nova Ljubljanska Banka (12/97)	225	3 673	1	6,11

Zdroj: The Banker, júl 1998 - skrátené